

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

474. Qualiter jus illud secundarium percipiendi decimas Ecclesiasticas obvenire possit laicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

laicis Pirh. num. 135. Barb. num. 3. Hinc sequitur primò non posse etiam per sedem Apostolicam hoc jus decimandi primarium, seu ut fundatum in dicto titulo spirituali concedi ulli laico, non secùs ac nequità Pontifice concedi laico ministerium spirituale saltem dependens necessario ab Ordine. Pirh. num. 137. citans Suar. tom. 2. l. 1. c. 25. num. 5. Et si de cetero non excedat vires Papæ, laicum ad jus spirituale habitare, & secundùm quid Clericis æquiparare, sicut defacto ad jus patronatûs, quod spirituale est, laici habitari sunt. Engels ad tit. de decim. num. 22. Secundò non posse laicum hoc jus ullatenus præscribere, ut constar ex cit. textibus, & expressè ex *c. causam que de præscrip.* utpote qui intelligi debent secundùm hanc rationem, secundùm quam laicus incapax est præscriptionis, utpote persona, qua titulum illum spirituales nequaquam habere potest. Castrop. loc. cit. num. 2. quamvis Barb. loc. cit. num. 2. textum illum *c. causam*, quæ dicat, non posse intelligi de dicta ratione omnino spirituali istius juris, cum par non sit credere, laicum ibidem contendisse decimas ad se pertinere tanquam proprium stipendium pro spirituali ministerio. Unde, sustinent plures non posse quo ad titulum domini directi ullà præscriptione acquirere laicum decimas; eò quod sub hac ratione domini directi sit incapax possessionis, sine qua non currit præscriptio, adeoque dari quidem posse immemoriam detentionem decimarum sub ratione domini directi earum, non autem præscriptionem immemoriam. Similiter nulla consuetudine generali alicujus provinciæ induci posse, ut laici decimas jure domini directi sibi vendicent: & consequenter quidquid in hac parte præscribi potest, vel consuetudine acquiri, esse jus tantum utile, & sic nihil de dominio juris spiritualis in illos transire. Vide Engels num. 23. & seq. His tamen non obstantibus ait Pirh. cit. num. 137. laicos religiosos, ut sunt Hospitalarii, professi Ordinum militarium Melitenses & Teutonici, item conversi Religiosorum Ordinum, utpote qui propter tria vota substantia religionis ab ipsis edita non merè laici, gaudent privilegiis Clericorum, adeoque capaces sunt juris spiritualis absque eo, quod aliàs ullo Clericorum Ordine sint initiati, posse habere ecclesias & jus spirituale decimandi, ita tamen, ut non per se ipsos, sed per Clericos ecclesias regant & administrant, citatque pro hoc Abbat. in *c. quamvis. b. t. num. 3.*

3. Respondeo secundò, posse tamen laico competere jus aliquod decimandi secundarium, ortum ducens (nimirum mediante emptione, locatione, donatione, &c. quia sæpe videmus, ecclesiam vendere decimas, illas locare, aut pro servitiis sibi factis aut faciendis donare laico, cum, qui jus illud proprium decimandi habet, etsi non possit hoc ipsum in laicum conferre, potest tamen ex eo illi aliud jus ad fructus tribuere, v. g. donatione fructuum) ab illo primario spirituali, remanente penes Clericum, vel ecclesiam, ab eo tamen distinctum, quod proinde in se spirituale non est, utpote abstractum à titulo illo spirituali, & immediatè ortum ex contractu humano: In quo casu laicus non exigit decimas ratione personæ propriæ sibi debitas prius ecclesiæ, & ratione alicujus temporalis ministerii

sibi applicatas, ita ut tamen eas percipiat, ut sibi quoad dominium acquirantur. Ball. v. decima. num. 12. Pirh. num. 138. Less. lib. 2. c. 39. num. 19. Castrop. cit. p. 9. num. 3. citans præterea Covar. c. 17. num. 5. Azor. p. 1. lib. 7. c. 36. quest. 11. Suar. loc. cit. c. 27. num. 4. Quamvis Cardin. de Luca loc. cit. num. 13. jus illud decimandi juxta capacitatem, quæ etiam in spiritualibus dari potest in laico, reducat ad solam perceptionem, seu commoditatem percipiendi fructus, prout meri facti est absque mixtura juris, uti contingit quotidie in laicis circa commoditatem pensionum ecclesiasticarum, & in privatis circa capacitatem obtinendi jura regalia, non obstante strictissimâ prohibitione, & incapacitate obrinendi illa sine assensu principis.

Quæstio 474. Qualiter igitur hoc jus secundarium percipiendi decimas Ecclesiasticas obvenire possit laicis?

1. Respondeo primò: etsi igitur jus decimarum ecclesiasticarum propriè, formaliter & secundùm primariam institutionem sumptum, quatenus nimirum in dicto titulo spirituali fundatum, vendi aut permutari nequeat pro re temporali absque simonia, Argumento *c. ult. de rerum permut.* Laym. Theol. moral. l. 4. tr. 6. c. 6. num. 2. citans Rebuff. quest. 10. num. 1. Sed neque gratuito, etiam ex privilegio concedi laicis. *c. causam que de præscrip. c. quamvis. c. prohibemus. h. t. S. Th. Laym. ll. cit.* quin nec ipsum hoc jus, seu dominium utile decimarum, cum sit spirituale, in laicum transferri. Pirh. cit. num. 138. Jus tamen decimarum materialiter sumptum pro sola utilitate fructuum percipiendorum præcisè à spirituali jure & titulo vendi, locari, aliterve concedi, ex natura rei prohibitum non est; cum jus percipiendi redditus temporales, hæc præcisè consideratione, temporale sit, æstimationemque recipere possit. S. Thom. loc. cit. in corp. Gloss. in cit. *c. quamvis. v. concesserit.* Suar. de relig. t. 2. l. 1. c. 25. num. 6. apud Laym. loc. cit. nu. 3. Quantum verò ad jus humanum canonicum attinet,

2. Respondeo secundò: primò potest Prælati Ecclesiæ, parochus vel beneficiatus, ad quem jure proprio spectat jus decimandi, commoditatem illam fructuum decimarum elocare laico (ita tamen, ut hic decimas percipiat jure & nomine elocantis, acquirendo tamen dominium earum sibi Pirh. cit. num. 138.) auctoritate propriâ ad breve tempus *c. 2. de locato. Gl. in c. quamvis. Abb. in c. quamvis. Pirh. ibidem. Castrop. p. 9. num. 4. Suar. loc. cit. num. 9. Covar. c. 15. num. 6. &c.* apud Laym. loc. cit. Intelligendo hic per tempus breve, quod est intra decennium, juxta Abb. in *c. quamvis.* vel etiam tempus vitæ hominis, juxta Gl. *ibidem.* Ita, ut hæc decimæ locari possint ad vitam, ut probabile censet Azor. p. 1. l. 7. c. 36. q. 14. apud Castrop. p. 9. num. 4. quamvis ubi recepta est *Extrav. Pii II. ambitiosa. de rebus Eccles. non alienandis.* nulla conductio, aut locatio fieri possit ultra triennium; quod ipsum tamen non extenditur ad decimas, quæ conferuntur in stipendium pro præstito ecclesiæ obsequio, cum in hoc contractu ecclesiæ non conducatur decimas, sed potius alterius operas pro decimis ecclesiæ, quod prohibitum non est, etiam si

etiam fiat ad vitam. ita Suar. *loc. cit.* n. 20. apud Castrop. *num.* 5.

3. Secundò: pari ratione eodémque modo dictam commoditatem seu jus acceptum materialiter percipiendi decimas, vendere possunt. idem Castrop. Laym. aliique AA. & textus ab iis citatis ita tamen ut Laym. *cit. n.* 3. *in fine*, jus sive dominium utile decimarum non censeatur ab Ecclesia alienatum.

4. Tertio: potest Episcopus aliúsve Ecclesia Prælatus adhuc hodie adhibitâ juris solemnitate donare dictum jus laico ad tempus, vel ejus vitam exigendi decimas ob aliquod magnum obsequium vel beneficium exhibitum Ecclesiæ sub ratione stipendii, vel remunerationis; nam jure antiquo id erat licitum: & neq; postea ab Urbano II. in Concilio Turon. anno 1096. neque ab Alexandro III. in Concil. Lateran. anno 1178. vel 1180. id revocatum fuit; sed solum vetitum, ne decimæ in feudum perpetuum laicis concederentur. Laym. *l. cit.* n. 5. Castrop. *cit. n.* 5. citans Suar. *c.* 26. n. 1. Covar. *l. 1. variarum resol. c.* 17. n. 5. Engels. *de decim.* n. 36. dicens sic sentire plurimos DD. contra Pirh. *num.* 81. ubi ait non tantum concessionem decimarum in feudum, sed etiam quamcunque aliam donationem vel alienationem ab inferiore Papâ ultra vitam locantis factam esse irritam ipso jure, saltem post dictum Conc. Later. & Decreta Alex. III. in eo facta.

5. Quarto: multò magis potest Pontifex tanquam summus bonorum ecclesiasticorum administrator ex causa justa, pertinente ad bonum Ecclesiæ (qualis etiam est ipsa remuneratio, cum ea ad bonum universale Ecclesiæ sit necessaria, vel etiam subsidium præstandum pugnanti contra hostes Ecclesiæ. Pirh. *cit. n.* 138.) redditus decimarum liberally, vel etiam cum annexo onere fundandi aut dotandi Ecclesias, in perpetuum, vel etiam in feudum perpetuum, cum recognitione alicujus obsequii Ecclesiæ præstandi, concedere principibus laicis. Pirh. *l. cit.* citans Azor. *c.* 25. q. 11. Suar. *cit. c.* 25. n. 11. Laym. *cit. n.* 3. citans Abb. *in c. causam.* n. 3. Canif. *de decim.* c. 15. n. 3. Necesse tamen est in eo casu ministris Ecclesiæ, cui adimuntur decimæ, aliunde de redditibus necessariis ad decentem sustentationem provideri AA. iidem. Porro dum decimæ legitimâ auctoritate concessæ sunt, ea concessio ad novalia extendenda non est; sed intelligitur tantum de prædiis illis, quæ tunc existunt, non autem de iis, quæ postea fient, seu de novo excoluntur. *c. tua. de decim.* Pirh. n. 42. quia concessio hæc odiosa est, & derogans juri communi Gl. *in c. tua.* Suar. *l. cit. c.* 23. n. 4. apud Pirh.

6. Quintò: non tamen possunt hodiè Episcopi alijsve Prælati Papâ inferiores absque auctoritate Pontificis (prout aliàs jure antiquo poterant ante Decretum Urbani II. *in c. decimas* 16. q. 7. putat enim Barb. *cit. c.* 28. §. 3. n. 61. per Urban. II. etiam ante Concilium Lateran. fuisse prohibitum Episcopis concedere titulo feudi, vel alio temporali laicis decimas) etiam ex gravi causa concedere in feudum perpetuum, ablatâ eis hac in parte in dicto Concilio Lateran. per Alex. III. si non antè per Urban. II. in Concil. Turon. ob nimiam in hoc genere prodigalitem & abusum aliquorum Prælatorum, potestate. Argumento *c. quamvis.* ubi Gl. & DD. communiter. Castrop. p. 9. n. 6. Pirh. n. 140. Laym. *l. c. n.* 4. putat tamen Engels. n. 35. hunc Canonem Concilii Lateran. cum non sit juris natura-

P. Leuren. Fori Benef. Pars I.

lis, aut divini, per consuetudinem abrogari posse. Argumento *c. fin. de consuetud.* & *l. de quibus. ff. de l. quia non videtur irrationabile, quòd laicis decimæ concedantur in feudum, etiam perpetuum, ex auctoritate Episcopi, si ipsorum necessitas & Ecclesiæ utilitas id exigat. Unde, præcindendo à tali consuetudine, laicus possidens decimas, quas constat sibi, majoribusve suis post dictum Concilium citra Pontificis auctoritatem concessas in feudum perpetuum, restituere tenetur Ecclesiæ, ad quam spectant. Quamvis aliàs vi *c. Apostolica.* concessum fuerit, ut quæ ad illud tempus injustè à laico detinebantur, dum is induci non potest, ut restituat Ecclesiæ, ad quam spectant, alteri Ecclesiæ vel Conventui Religioso, cum consensu Ordinarii (laici enim de rebus ecclesiasticis disponendi facultatem nullam habent) assignare firmissimâ donatione licuit. Laym. *cit. c.* 4. Pirh. n. 145. Secus autem est de decimis, quas post dictum Concil. Lateran. laicus sine justo titulo habet; hæ enim nequidem cum consensu Episcopi alijs ecclesiasticis Regularibus, vel secularibus applicari queunt, sed illi præcisè Ecclesiæ, ad quam pertinebant restituendæ. Pirh. *num.* 146. citans Suar. *c.* 26. *in fine*, redditque istius disparitatis rationem, quòd jus soleat quandoque illicitè jam facta tolerare, & modo meliore in utilitatem ecclesiarum convertere, quæ tamen in futurum solet prohibere. Porro dum laicus titulo feudi possidet decimas à tempore immemoriali, eique constare nequit, num ante dictum Concilium Lateran. sit concessa Majoribus suis, alijsve, à quibus eas accepit, præsumptio est pro illo, cum possessio temporis immemorialis faciat præsumptionem juris ac tituli, dum illius capacitas est in possidente, adeoque in possessione relinquendus. Laym. *loc. cit. num.* 5. dicens esse communem Doctorem *in c. cum Apost.* citatque in specie Abbatem *ibidem. num.* 12. Covar. *loc. cit. num.* 5. Suar. *c.* 27. *num.* 4.*

7. Sextò: potest laicus jus decimarum explicito modo acceptum contra Ecclesiam præscribere non nisi annis 40. cum titulo, & immemoriali tempore sine titulo. Covar. Suar. *ll. cc. Less. c.* 39. n. 19. Azor. p. 1. l. 7. c. 36. q. 11. apud Castrop. p. 9. *num.* 3. sunt enim laici juris istius sic accepti capaces, adeoque privilegio id eis competere potest; jam verò præscriptio immemorialis eandem vim habet cum privilegio in persona capaci, juxta *c. quibusdam. de verb. signif.* & Gl. *ibi.* Sed neque in defectum tituli requiritur adesse famam & opinionem saltem jus tituli, ut Suar. cum ex sola immemoriali pacifica possessio sufficienter colligatur, & proberetur, illas justo titulo possideri: quare licet in vi possessionis exigendi & recipiendi decimas laicus nunquam decimas præscribere possit (juxta quod intelligendus est Pontifex *c. causam. de præscrip.*) præscribit tamen in vim facultatis & donationis vel emptio- nis, quæ præsumitur concessa vel facta; dum à tempore immemoriali pacificè recepit decimas. Castrop. *cit. n.* 3. citans Covar. Azor. Less. Porro observandum hic incidenter, possessionem immemorialem rectius ad huc dici illam, etsi constet, quòd aliquando contrarium fuerit, v. g. quòd ante tot vel tot annos possessio decimarum non fuerit apud Antecessores moderni possessoris, sed apud alios, modò de initio præsentis possessionis non constet. Engels *loc. cit. num.* 30. citans Cravettam *de antiquitate temporis. p.* 4. *sect. absolutus diff.* & Molin. *de Juris-*

R 3

sticia.

stria. tr. 2. d. 76. nu. 3. &c. Et rectè sic describi ex Menoch. *de arb. l. 2. centur. 1. casu 43. nu. 2.* cujus inittii memoria non est in contrarium.

8. Rectius tamen sentire & loqui videntur ii, qui dicunt, quòd laici non possint, etiam scum bona fide, & temporis immemorialis detentione præscribere contra Ecclesiam decimas, seu jus decimandi, prout etiam à titulo spirituali separatum temporale quiddam esse potest Laym. *Theol. mor. l. 1. tr. 4. c. 24. nu. 9. & l. 4. tr. 6. c. 6. nu. 8.* dicens esse sententiam Joannis Monachi in *c. 2. de prob. in 6. n. 5.* & Jo. And. *ibid. n. 7.* Glossa in *c. causam. de præscrip. Sylv. V. decima. q. 10. disto 2. Rebuff. de decim. q. 10. n. 24.* Henr. Canif. *c. 13. n. 9.* Suar. *c. 27. &c. Barb. cit. c. 28. §. 2. n. 49.* Pirh. *de decim. num. 149.* & *de præscrip. f. 2. §. 2.* Engels *de decim. n. 39.* citato enim *c. causam*, expressè ait Pontifex: *cum laici decimas detinere (intellige juridicè, & utiliter ad præscribendum) non possint, eas nullà valent ratione præscribere &c.* quod nullatenus intelligitur de jure decimandi, quatenus spirituale, seu in spirituali titulo fundatum; cum illud nullatenus Nobilis iste, quem ibidem Papa decernit ad restitutionem decimarum cogendum, sibi arrogaret. In primis itaque possidere quidem potest laicus dictum jus decimandi, non tamen motu quasi proprio & facultate, sed non nisi per legitimam Ecclesiastici Prælati concessionem; sicut enim decimæ ex rebus istis, quæ propter legum vel Canonum expressam dispositionem possideri non possunt, nisi verus subsit titulus, seu jus habendi & detinendi, qui titulus primitus possidendi juridicè decimas alius non est, quam titulus privilegii seu concessionis legitimè factæ, seu factæ à Prælato Ecclesiastico habente ad hoc potestatem, utpote per quam concessionem laicus redditur capax possessionis istius juris. ita expressè Gloss. *recepta in c. ex parte. V. commodo. de restitutione spoliator. Abb. in c. in literis. tit. eod. n. 24.* Jam verò ubi quis ex legis constitutione est incapax possidendi absque titulo privilegii, hoc est, absque legitimè factâ concessionem; nullius temporis, etiam immemorialis, consuetudo aut detentio, etiam cum bona fide, præscriptionem generare potest, seu ad præscribendum sufficit; sed necesse est, præcessisse dictum privilegium seu concessionem, utpote sine qua jam non datur possessio juridica essentialiter ad præscriptionem requisita. Sed neque immemorialis temporis consuetudo aut detentio cum bona fide hunc titulum concessionis tribuere potest, ut patet; neque ipsa loco tituli esse, ut proinde concessionem vel titulo alio opus non sit; siquidem in rebus ac juribus, quorum possessionem, & consequenter præscriptionem leges vel Canones non vetant, immemorialis consuetudo cum bona fide est instar tituli, seu tribuit jus & titulum; in rebus autem, ut dictum, quarum possessionem, & consequenter præscriptionem Canones vetant, dicta immemorialis consuetudo non potest esse titulus, aut tribuere titulum; quia id per viam præscriptionis fieri deberet, quam tamen jura remouent; dum enim præscriptionis beneficium à jure provenit, ideo, ubi jura præscriptioni resistunt, ea nunquam confurgere potest juxta *l. 24. ff. de usucap.* ubi lex impedit usucapionem, bona fides possidenti nihil prodest: Et Abbatem in *c. causam. n. 3.* Suar. *cit. n. 3.* apud Laym. *n. 9.* In summa itaque vel datum est laici Antecessoribus laicis privilegium, hoc est, facta legitimè concessio decimarum, & jam jus seu titulum decimarum habet, nem-

pe ex privilegio, & consequenter per præscriptionem acquiri non potest; quia cujus rei jus & veluti dominium aliquis habet, id acquirere amplius non potest, ut rectè Alex. de Nevo. in *c. pastoral. de except. n. 4.* apud Laym. *loc. cit. n. 8. in fine.* ac ita præscriptioni locus non est. Vel non est facta talis concessio, & sic, ut dictum, laicus decimas possidere non potest; sine possessione autem præscriptio non procedit. *reg. juris. 3. in 6.* Laym. *nu. 8.* Barb. *cit. c. 28. §. 2. nu. 94.* ex Peregrino *de jure fiscali. l. 6. tit. 8.* Covar. *l. 1. c. 10. n. 14.* Felino, & aliis in *c. causam*. Pro salvandis itaque laicorum conscientis, & manutenedis illis in possessione, relicta viâ præscriptionis, recurrendum ad præsumptionem; ita ut si præscriptio quâ talis, seu tempus immemoriale in vim præscriptionis allegetur, laicus semper succumbere debeat; si tamen allegetur privilegium summi Pontificis, quod unicum in hac materia sufficit, & ad ejus probationem tempus immemoriale, quo habitæ pacificè sunt decimæ, ostendatur (probatâ enim immemorali tempore præsumptione juris probatur titulus privilegii allegatus. Mascard. *de prob. concl. 1377. n. 7.* C. Tusc. *l. P. concl. 550. à n. 4.*) manutenedus sit in possessione. Mascard. *ibid. n. 32.* Menoch. *de præsumpt. l. 6. præsump. 26. n. 4.* Covar. *loc. cit. n. 5.* Suar. &c. apud Barb. *loc. cit. n. 52.* qui tamen etiam ait, quòd ultra tempus immemoriale accedere debeat fama privilegii habiti à Papa, aut factæ legitimè concessionis. Jam autem in præsentem materia, ubi dicti juris decimandi possessio acquiri potest ex principis privilegio vel concessionem, etsi non nisi absque ea, immemorialis consuetudo cum bona fide, dum laicus ejusque Antecessores absque contradictionem perceperunt decimas, facit præsumptionem legitimè olim iis factæ concessionis, ita ut licet concessio & inde ortum jus ostendi non possit; quia tamen ipsa temporis vetultas facit præsumptionem existentis, & ad possidendum requisiti tituli, relinquendus est in possessione laicus, ut interim tam in foro externo, quam interno securus esse possit laicus, quamdiu ignoratur, quo modo, aut titulo decimæ ad Antecessores devenerit; cum in dubio non sit præsumendum delictum, & in dubio quis privari non debeat pacificè, immemorali præsertim, possessione rei, cujus, ex aliquo saltem titulo seu concessionem, capax est. Quæ tamen præsumptio justiciæ ac tituli, quæ ob ignorantiam oriebatur ex temporis diuturnitate, tolleretur, cognita jam veritate, v. g. reperto instrumento, vi cujus pateret, decimas istas post Concilium Lateran. prius, sine interveniente Pontificis auctoritate fuisse à Prælato Ecclesiæ in feudum, vel etiam, quod minus fieri poterat, venditas fuisse laico ab Episcopo, Abbate, parocho; ac consequenter tunc decimæ reperti possent, & à laico restitui deberent. Unde etiam vides latam inter præsumptionem hanc, & præscriptionem differentiam, quam rectè notavit Suar. *loc. cit.* Felin. in *c. accedentes. de præscrip. n. 6.* & in *c. cum ex officio. tit. eod. n. 13.* si enim laicus præscribere seu usucapere possit decimas, tunc etiam post repertum tale instrumentum, ex quo constaret, jus decimarum ad ipsum pervenisse modo illegitimo, nempe ipso jure irritæ alienationis, adhuc tamen defendendus esset in possessione decimarum propter seu sive titulum ex præscriptionem legitimè sibi comparatum, sive quia possideret eas jam justè absque alio titulo, jure & titulo præscriptionis. Quæ in contrarium objici possunt, sunt sequentia: primò

omne illud per consuetudinem aut possessionem immemorialis temporis obtineri posse, quod per privilegium principis haberi potest. Sed id verum non est, nisi solum in iis, quorum possessionis aliquis etiam sine privilegio, sive legitima concessione capax est. Vide Laym. *loc. cit. n. 9.* & *l. 3. tr. 1. c. 8. n. 7.* & *l. 1. tr. 4. q. 24. n. 9.* Secundo: quod laici teneant illud jus decimandi, non nisi separatim à jure spirituali, seu ut laicale. Verum illa ipsa separatio & avulsio fieri nequit nec potuit, nisi per legitimam Prælati Ecclesiastici auctoritatem & concessionem; quod quia non factum, decimas etiam ut tales possidere nequit laicus. ita ferè Laym. *cit. n. 9. in fine.* Tertiò: res immobiles etiam prohibita sint alienari, posse tamen præscribi, etiam à laico. Sed non prohibentur absolute res illæ devenire in manus laicorum, sed tantum sine solemnitatibus, quas cursus temporis & bonæ fidei possessio per 40. annos continuata supplere potest; circa decimas autem est absoluta prohibitio, ne per viam etiam juris utilis ad laicos quibuscunque cum solemnitatibus transferantur. Engels *n. 40. & 41. ad tit. de decim.*

Questio 475. An & qualiter laicus justè possidens hoc jus decimandi v.g. ex concessione prælatorum ante dictum Concilium Lateran. facta, vel post illud ex concessione, aut cum auctoritate Papæ, illud iterum in alios, etiam laicos, transferre possit?

Respondeo primò: potest tales decimas etiam in feudum perpetuum acceptas absque consensu Episcopi restituere, vel redonare Ecclesiæ, ad quam spectabant juxta *c. cum Apostolica.* Pih. *loc. cit. n. 146.*

2. Secundo: potest etiam illas donare alteri aliquo loco pio, accedente, & necessario requisito consensu Episcopi diocæiani, sine quo religiosi, etiam exempti, eas recipere non possunt juxta *c. cum Apostolica.* Pih. *loc. cit.* requiri etiam in hoc casu consensum Episcopi vel Prælati, à cujus Ecclesiæ acceptæ decimæ; nempe ex eo, ut Less. quod Ecclesiæ ista tunc in perpetuum amittat spem recuperandi illas decimas; non tamen esse necessarium consensum Capituli, aut tractatum juxta *c. cum Apostolica.* de *ius. qua sunt à Præl.* tenent Less. *cit. c. 39. num. 20.* Castrop. *cit. p. 9. num. 6.* citans Azor. *cit. l. 7. c. 36. q. 13.*

3. Tertiò: potest quoque probabiliter justè obtinens & possidens in feudum decimas laicus, accedente Episcopi consensu (obtento etiam Ecclesiæ ejusdem, à qua acceptæ erant in feudum, consensu, ut habet Laym. *loc. cit. n. 6.*) easdem concedere in feudum alteri, etiam laico. Gl. in *c. prohibemus.* de *decimis. ibid.* Card. Jo. And. in *c. 1. de præscrip. in 6. Sylv. cit. q. 10.* Covar. *c. 17. n. 5.* Suar. *loc. cit. c. 26. n. 7.* quos citat & sequitur Castrop. *cit. n. 5.* Pih. *n. 144.* Laym. *cit. n. 6.* contra Abb. in *c. prohibemus.* & alios ab illo & Covarruvia citatos, quos sequitur Less. *loc. cit. n. 21.* ubi ex Abb. quod illud cederet in maximum damnum Ecclesiæ, si is, qui eas transfert, caret liberis, seu successoribus; cum tunc, utpote feudo caduco, deberent necessariò reverti ad Ecclesiam tanquam dominam directam. Item quod Episcopus ipse consentiens, utpote sine cujus consensu nihil feret, censetur tunc eas dare in feudum; cum, qui eas à laico accipit, non hujus, sed Ecclesiæ feudatarius efficiatur. Ac

denique quod *c. prohibemus.* prohibeatur expressè, quod qui cum periculo animæ suæ eas possident, non possint in alios laicos illas transferre; ordinariè autem laici, etsi eas habeant ex aliquo consensu Ecclesiæ, præsumantur eas habere cum periculo animæ suæ; eò quod vel non sint concessæ prudenter, aut in commodum Ecclesiæ, aut quia in iis concedendis intervenit aliqua coactio; vel quia laici postmodum non præstant Ecclesiæ ea obsequia, quæ debuerunt. ita ferè Less. Rationes tamen in contrarium sunt, quod in Concil. Lateran. solum prohibitum, ne decimæ laicis concedantur in feudum perpetuum, adeoque alienentur; hæc autem non est nova concessio feudi, seu alienatio domini utilis, sed alienationis legitime jam factæ continuatio. Castrop. Laym. *l. cit.* Item etiam si mortuo sine successore feudatario reverterentur decimæ ad Ecclesiam; antequam tamen eidem incorporentur denuo, potest eas Episcopus vel Ecclesiæ Prælati ex causa justâ concedere iterum laico in feudum juxta *c. 2. de feudo.* non obitante etiam juramento facto ab Episcopo de non infeudandis bonis Ecclesiæ. Laym. Pih. Castrop. ex Suar. *cit. c. 26. n. 9.* Felin. in *c. causam. de præscrip. n. 3.* Ac denique ex una parte Vasallus possit feudum sibi concessum, seu rem feudalem subinfeudare, seu in feudum alteri concedere, ut constat ex *c. unic. de feudo.* Ex altera parte in jure nullus existat textus, in quo prohibeatur laicus justè in feudum possidens decimas subinfeudare alterum. Sed & rationes in contrarium allatæ facile diluuntur: nam primò: dicta præsumptio Lessii est contra suppositum; quia in quaestione supponitur laicus verè justè possidere decimas; quamvis aliis verè timendum sit, ne plures decimas possideant in damnum animarum suarum, præsertim in Germania, ubi post turbatum per hæreses ordinem Ecclesiæ eò temeritatis perventum, ut plures Ecclesiarum advocati & patroni redditus Ecclesiarum liberè tanquam proprietarii in suas utilitates convertunt. Nec satis firmatur per hoc, aut etiam evincitur, quod tales decimæ ab initio non fuerint per modum juris utilis concessæ ex eo, quod nulla pro iis servitia, aut fidelitatem secundum naturam feudorum præstant Ecclesiæ; cum præstatio servitiorum, & juramentum fidelitatis non sit substantiale, sed tantum connaturale contractui feudali; unde pacto, & consequenter etiam præscriptione, illa obligatio tolli potest; sicut contingit in feudo franco, & sicut in feudo concessio Ecclesiæ non præstatur dictum juramentum. Engels de *decimis n. 37.* ubi etiam in fine addit, inter res feudales & emphyreuticas profanas, & inter decimas esse differentiam, quod illæ per præscriptionem transire possint in alodium, decimæ non, ex eo quod juris directi decimarum incapax sit laicus, secundo: non ipse Episcopus, sed reverà talis laicus de consensu Episcopi est infeudans, ut rectè Castrop. *loc. cit.* Quid contra tertium quoque dici possit, vide apud Pih. *loc. cit. n. 147.*

4. Quarto: potest laicus justè possidens decimas etiam in feudum, oppignorare eas aliis, etiam laicis. sic sentire videtur Pih. *n. 148.* dum enim Greg. IX. *c. interdiximus. de decimis.* vetat ab Ecclesiasticis recipi in pignus decimas detentas à laicis, quæ ad alienas Ecclesias pertinent, loquitur de decimis injustè detentis, cum res, quæ in bonis nostris non sunt, in pignus dare non possimus, *l. filios. c. quas res pign. oblig. possint.* quas decimas injustè detentas etiam cum consensu Episcopi dare non potest in